

NOTATKA z wspólnego posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Komisji Ustawodawczej

Nr posiedzenia: 19

Nr posiedzenia: 74

Data posiedzenia: 6 sierpnia 2008 r.

Posiedzeniu przewodniczył: senator Krzysztof Kwiatkowski – przewodniczący Komisji Ustawodawczej.

Porządek posiedzenia: 1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (*druk senacki nr 206; przedstawiciel wnioskodawców – senator Marek Trzeciński*).

W posiedzeniu uczestniczyli: — senatorowie członkowie Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Komisji Ustawodawczej,

— przedstawiciele Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Maciej Telec, Piotr Radzewicz, Iwona Kozera,

— zaproszeni goście:

— Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- podsekretarz stanu Tomasz Merta,
- dyrektor Departamentu Prawno-Legislacyjnego Jarosław Czuba.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Projekt nowelizacji ustawy zaprezentowali przedstawiciele Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Piotr Radzewicz i Maciej Telec. Projektowana ustawa stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2007 r., stwierdzającego niezgodność art. 31 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z konstytucją.

Artykuł 31 ust. 1 w dotychczasowym brzmieniu przewiduje, iż osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty budowlane przy zabytku lub zalesienia na terenie, na którym znajduje się zabytek, jest obowiązana pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji. Oznacza to, iż inwestorzy bez zagwarantowania jakiegokolwiek pomocy ze strony państwa i przy braku mechanizmów kompensacyjnych są zobligowani do dźwigania ciężaru finansowania badań archeologicznych i ich dokumentacji.

Projekt ustawy zmierza do przywrócenia właściwej proporcji w wyważeniu interesu prywatnego i publicznego. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego ingerencja w sferę statusu jednostki musi pozostawać w racjonalnej i właściwej proporcji do celów, których ochrona uzasadnia dokonane ograniczenie.

Opinię Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie projektu ustawy przedstawił podsekretarz stanu Tomasz Merta. Poinformował, że nad projektem regulującym materię, której dotyczy wyrok Trybunału Konstytucyjnego, trwają prace w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Przedstawiciel Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego stwierdził, że projekt

resortu przewiduje inny mechanizm finansowania badań archeologicznych niż ten zaproponowany w senackim projekcie ustawy. Inicjatywa senacka przewiduje obowiązek udzielenia dotacji przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego we wszystkich przypadkach, gdy zachodzi konieczność wykonania takich badań. W projekcie resortu kultury proponuje się, aby minister udzielał dotacji na przeprowadzenie badań archeologicznych w przypadku, gdy koszt planowanych badań będzie wyższy niż 2% kosztów planowanych robót budowlanych. Ponadto wprowadza się zasadę, iż dotacja na badania archeologiczne nie przysługuje w przypadku, gdy jednym z podmiotów realizujących inwestycję będzie jednostka zaliczana do sektora finansów publicznych lub gdy inwestycja będzie realizowana z udziałem środków europejskich. Inicjatywa rządowa przewiduje również możliwość udzielenia dotacji przez jednostki samorządu terytorialnego. Łączna kwota udzielanych przez nich dotacji nie będzie mogła być większa niż 2% kosztów inwestycji.

Minister Tomasz Merta zaproponował, aby w dalszych pracach nad inicjatywą senacką uwzględnić przedstawione propozycje resortu kultury.

W dyskusji senatorowie zwrócili uwagę na szereg nieścisłości w sformułowaniu niektórych przepisów projektu ustawy, zaproponowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Senatorowie uznali za niepokojące łączenie możliwości uzyskania dotacji na przeprowadzenie badań archeologicznych z kosztami planowanych badań. Zdaniem senatorów może to otwierać pole do manipulacji i nadużyć. Wiele kontrowersji wzbudził przepis dotyczący możliwości udzielania dotacji przez jednostki samorządu terytorialnego. Podkreślono, iż projekt resortu kultury nakłada kolejny obowiązek na samorządy terytorialne bez wskazania źródeł jego finansowania. Przedmiotem dyskusji był również przepis wyłączający możliwość uzyskania dotacji przez wszystkie jednostki sektora publicznego. Zwrócono uwagę, iż nie jest to właściwe rozwiązanie w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego.

Wobec takich kontrowersji przewodniczący Komisji Ustawodawczej, senator Krzysztof Kwiatkowski, zgłosił wniosek o wystąpienie do marszałka Senatu z prośbą o przedłużenie terminu przygotowania przez połączone komisje wspólnego sprawozdania o projekcie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (druk nr 206) do 31 września bieżącego roku.

Komisje jednogłośnie przyjęły przedstawiony wniosek.

Konkluzja: Komisje nie zakończyły pierwszego czytania projektu ustawy.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządziła Anna Gmaj